

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Handboek neuropsychologische diagnostiek (2e herz. dr.)

A. Bouma, J. Mulder, J. Lindeboom & B. Schmand (2012)

Amsterdam: Pearson

864 pagina's

ISBN 9789026517976

Bij het opruimen van mijn werkkamer in Nijmegen kwam ik 'de klapper van Bouma' tegen. Zo werd tijdens mijn studietijd de voor mij eerste versie genoemd van een verzameling kopieën, die in de vorm van een syllabus met toestemming van Anke Bouma door Harry van der Vlugt aan studenten neuropsychologie beschikbaar werd gesteld. Dit was eind jaren tachtig, maar ik heb deze ruwe versie die 'uitsluitend voor onderwijsdoeleinden' mocht worden gebruikt nog lange tijd tijdens mijn eerste stappen in de neuropsychologische praktijk gebruikt. Dit was een zeer welkome aanvulling, want in die tijd was uitsluitend de tweede versie van Lezaks *Neuropsychological assessment* voorhanden. 'Mijn klapper van Bouma' is in 1996 officieel uitgegeven als *Neuropsychologische diagnostiek: Handboek*, onder redactie van Anke Bouma, Jacqueline Mulder en Jaap Lindeboom, en werd omgedoopt tot de 'de Blauwe Klapper', wat later aangevuld zou worden met de delen 3 en 4. Dat is er niet van gekomen, maar inmiddels is deze eerste versie uitgegroeid tot het *Handboek neuropsychologische diagnostiek* en is de redactie uitgebreid met Ben Schmand.

Een tekortkoming van Lezak e.a. (2012) is naar mijn mening, dat het vooral een overzicht van taken en tests betreft en in geringere mate het diagnostische proces van het neuropsychologisch onderzoek als uitgangspunt neemt. In het voorwoord van de redactie wordt ook aangegeven dat het doel van het handboek is 'om een aantal belangrijke tests, [die] op basis van de meest relevante literatuur te bespreken en kritisch te evalueren'. Ik realiseer me dat ik door deze vergelijking ook de in Bouma e. a. (2012) gemaakte keuze bekritiseer om meer nadruk op de neuropsychologische tests te leggen en met uitzondering van een korte inleiding, minder op het proces van neuropsychologische diagnostiek. Tegelijkertijd is het daarmee voor het Nederlands taalgebied een welkome aanvulling op de tekortkomingen van Hendriks e.a. (2006) waar juist het diagnosti-

sche proces in de praktijk van de neuropsychologie als rode draad is gekozen.

In Bouma e. a. (2012) wordt uitgebreid ingegaan op de theoretische en psychometrische achtergronden van een veertigtal neuropsychologische tests die in het Nederlandse taalgebied worden gebruikt, en hun klinische toepassing. De tests worden per functie-domein besproken, te weten intelligentie (en zelfs de zojuist verschenen WAIS-IV), taal, geheugen, perceptie, motoriek en praxis, aandacht en werkgeheugen en executieve functies. Tevens wordt ingegaan op screeningtests voor cognitieve deterioratie en dementie (AD-6, CAMCOG), tests voor symptoomvaliditeit (AKTG, TOMM, WMT), en het gebruik van computertaken in de neuropsychologische diagnostiek. Ofschoon de keuze van de besproken tests voor een aantal voor de hand liggend is (zoals de WAIS), wordt verder niet beargumenteerd waarom juist voor de tests gekozen is die opgenomen zijn in dit handboek. Ze worden naar mijn mening erg gede-

gen beschreven. Zo wordt in deze versie ingegaan op de relatie tussen het functioneren op de verschillende tests en de structuur en het functioneren van de hersenen zoals gemeten met beeldvormende technieken. Vooral de

paragrafen over de klinische toepassing van een test zijn voor klinisch werkende neuropsychologen zeer welkom en duidelijk geschreven. Dit heeft wel tot gevolg dat in een zeer omvangrijk boek 'slechts' veertig tests worden besproken. Het aantal taken per domein loopt jammer genoeg ook tamelijk uit een. Zo worden er voor de taalfunctie slechts twee taken besproken, terwijl er voor de geheugenfuncties acht verschillende taken in het overzicht zijn opgenomen.

Al met al is er een gedegen en lijkig boekwerk ontstaan dat elke praktiserende (neuro)psycholoog als naslagwerk binnen handbereik dient te hebben. Maar niet alleen de mensen die dagelijks als neuropsycholoog met patiënten werken, ook voor andere (para)medische disciplines of collega's die als wetenschappelijk onderzoeker in de experimentele neuropsychologie werkzaam zijn, kan het een verhelderende kijk geven op taken die in de klinische neuropsychologie worden toegepast. Al is een boek kwalitatief degelijker dan de klapper, het losbladig systeem vind ik wel aantrekkelijk voor het flexibel publiceren van aanvullingen en herzieningen van tests. Ik realiseer me dat het uitbrengen van een dergelijk overzicht monnikenwerk vereist, maar

Lijkig naslagwerk voor de (neuro) psychologische praktijk

hoop wel dat de eventuele derde herziene versie zal verschijnen als zich de nodige ontwikkelingen op het terrein van de neuropsychologische tests hebben voorgedaan.

Marc P.H. Hendriks

Literatuur

Hendriks, M., Kessels, R., Gorissen, M. & Schmand, B. (2006). *Neuropsychologische diagnostiek: De klinische praktijk*. Amsterdam: Boom.

Lezak, M.D., Howieson, D.B., Bigler, E.D. & Tranel, D. (2012). *Neuropsychological assessment* (fifth edition). Oxford: Oxford University Press.